

2. januar 194 .

Nr. 1336.

Fortrolig.

Meldinger, mandag 1. januar 1945.

"MINISTERPRESIDENT QVISTLINGS NYTTÅRSTALE I KRINGKASTINGEN TIL DET

DET NORSKE FOLK. "

Nordmenn, landsmenn! Vi står på terskelen til et nytt år som synes å skulle bli et avgjørende år i dette ords fulle betydning, avgjørende for oss allesammen, for vårt folk og fedreland og for hele vår verdensdel og dens kultur og sivilisasjon. Bak oss ligger tolv lange og begivenhetsrike måneder. De store allierte makter løvte sine folk at 1944 skulle bringe dem seiren. Under de sværeste kamper har det også lyktes dem å erobre nesten halvparten av Europa. Også vi i Norge har måttet en god del av vårt land, en sjettedel. Men etter meget å dømme er det altså men Pyrrhus-seire, seire som har svekket umåtelig både Englands, Amerikas og Sovjet-Samveldets mulighet til å vinne krigen. Denne krig er heller ikke en krig om landegrenser. Den er en kamp om livsanskuelser. Den er det yttre uttrykk for en revolusjonerende omformning av hele den europeiske ordening og for den veldige verdensstriden mellom forskjelligartede ideer og prinsipper om herr edømmet over den kommende nye tidsalder. Det er klart at denne verdensrevolusjon i virkeligheten begynte lenge før både denne og den første verdenskrig, og at den likeledes vil vare lenge etter at selve krigen er opphørt. Det ligger i tingens natur at nyordningen vil seire tilslutt i dette verdensoppgjøret på den ene eller annen måte. Men derfor kan selve krigen gå opp og ned, og bølge fram og tilbake, ikke bare over landsdeler, men over land etter land, slik som vi allerede har sett, og som kommer til å gjenta seg. Det står for en vesentlig del til oss selv om vårt land skal bli et bytte for denne ruinende skifting, mer enn vi allerede bittært har fått erfare i Nord-Norge, hvor denne landsdel som ikke uten grunn er kalt en hovedhjørnestein i det norske rike, er blitt nærmest et ødelagt ingenmannsland. Men jo mer det norske folk fatter og gjennomfører den nye tids krav og jo mer enig og samlet det står, med andre ord jo mer det slutter opp om det nasjonale riksstyre og Nasjonal Samlings linje, desto mer sjanse er vi til å bevare vårt folk fra krigens redsler og nød.

Folk må også forstå at når vi befinner oss i det sjette krigsår, i et land som var minst selvberget av alle europeiske stater, med for en vesentlig del avskårne forbindelser og med en akkupasjonsstyrke som utgjør en stor prosent av befolkningens størrelse, så er det merkelig at vi i Norge kan ha det så forholdsvis bra som vi ennå har det. Mens krigen herjer de fleste europeiske land, og millioner etter millioner lider den frykteligste nød, og tusener faller hver eneste dag, så er Norge fremdeles et forholdsvis fredelig hjørne i all denne krigs elendighet og ødeleggelser rundt om i Europa. Tross i alle sår, som også hos oss følger med krigen, er det ennå ikke noen i vårt land som dør av sult heller. Hva enn de mener om NS, har folk sannelig all grunn til å være vårt riksstyre og vår bevegelse takknemlig. For det er oss de for en vesentlig del kan takke for denne ufortjente lykke.

(fortsettes)

FLY- ANGREPET MOT OSLO.

00.30. (2.1.45) Anglo-amerikanske fly rettet ved middagstid den 31 desember et angrep mot Oslo. Flyene kom i lav høyde innover fjorden og havna og styrtet seg mot sine mål i ilden fra det tunge og lette luftskyts. I det klare vær må de uten tvil ha sett/målene var boligkvarterer. Tallrike bomber ble sluppet nedover byens sentrum, der de anrettet store ødeleggelser og krevde mange offe av døde og sårede blandt sivilbefolkningen. Foruten fler etasjes hus ble også en sprovogn full av passasjerer ramt. Alle som var inne i den ble drept. Andre bomber falt på beboelses-hus. Enno har man ikke kunnet slå fast hvor mange det er drept, da tallrike personer ble revet fullstendig i stykker av bombene. Hittil har man trukket fram 63 sivilpersoner. Det oppstod ingen militære skader. Offentlige bygninger ble heller ikke ramt.

Etter terrorangrepet mot Oslo ble to mosquito-fly skutt ned over Sør-Norge i middagstimene den 31. desember. I den påfølgende natt skjøt luftvernet ned fire fire-motors bombefly ved fiendtlige innflyvninger over Oslo-fjorden.

Midt under høymessen søndag formiddag, 31 desember rettet allierte fly en kraftig bombeangrep mot Oslo. Det ble sloppet ned en mengde bomber og gjort stor skade i strøkene omkring Munkedamsveien og Ruseløkkvegen, etter det en foreløpig har brakt på det rene har angrepet kostet vel 60 norske menneskers livet. En trikk fra Frogner ble truffet av en bombe like overfor undergrunnsstasjonen og alle passasjerene, 32 ialt, ble drept på stedet.

Bombene traff norske bolighus som ble sterkt skadet. Drammensvegen 2, på hjørnet av Drammensvegen og Kronprinsensgate ble rammet av en fulltreffer, og det hele det fire-etasjes mursteinshus raste sammen. Her oppholdt det seg en mengde personer. Endel av den ble reddet, men mange ble begravd under ruinene. I Vort Adlersgate 35, på hjørnet av Ruseløkkvegen traff en bombe bakbygningen i gården hvor det bodde flere familier. Hele huset styrtet sammen. To personer ble gravd fram av redningsmannskapene. Munkedamsvegen 3B, like nedenfor Stortingsgata ble også helt ødelagt av en bombetreffer. Det faltt også noen bomber i Ruseløkkvegen. En bombe ødelagt helt Ruseløkkvegen 22 hvor det oppstod brann etterpå. Huset ved siden av, nr. 28, ble også betydelig skadet og det er vel lite sannsynlig at det noen gang kan bli beboelig. Det samme gjelder nr. 26, en eldre mursteinsgård som har fått hard medfart av lufttrykket. I disse gårdene ble det drept noen mennesker som oppholdt seg oppe i etasjene.

Det var videre bombetreffere på Munkedamsvegen 5, Auroragården. Videre falt noen bomber i Slottsparken, i Slottsbakken, i nedre del av Drammensvegen og ved Ringgangen ved Munkedamsvegen. I Slottsparken, hvor det falt 6 - 7 bomber av forskjellig størrelse, ble det laget store kratre og jord og trær ble slynget flere hundre meter omkring. Hele nedre del av Drammensvegen og området rundt undergrunnsstasjonen var dekket av jord og grus. En bombe faltt like ved Abelsonmonumentet og laget et krafter på vel 10 meter i diameter. Som ved et under ble det ikke gjort skade på det verdifulle monument.

(fortsettes)

ANGREPET PÅ OSLO (fortsett)

Den grusomste handlingen under hele flyangrepet var bombetrefferen på trikken ovenfor undergrunnsstasjonen. Det var en ekstratrikk fra Frogner til Østbanen som var praktisk talt full. Trikken var kommet forbi Glitnegården da angrepet begynte og stanset med en gang. Like etter, og før noen av passasjerene hadde fått tid til å søke dekning hvinte en bombe gjennom luften og eksploderte. Hele trikken ble totalt smadret og trikkepersonalet drept på stedet. Da NTBs medarbeider kom til stedet like etter var det et fryktelig syn som møtte en. Midt i bakken, like nedenfor Abelmonumentet såes restene av motorvognen. Litt av understellet stod igjen på skinnene, mens resten var slynget til alle sider. Rester av de ulykkelige passasjerer lå strødd rundt omkring i gaten, de fleste som var drept i trikken hadde fått lungene sprengt av lufttrykket. Alle var slengt ut av vognen og lå strødd rundt omkring. Det så ut som om de fleste var unge mennesker som skulde på søndagstur. Glad og fornøyd hadde de om morgenen trukket i sportsantrekk for å dra på tur i den herlige og fredelige Nordmarka og så, plutselig, høres notordur, hvining av bombene, og de er revet bort. Kanskje i sin beste alder og heime sitter deres kjære og sørger på årets siste dag.

Norske og tyske hjelpemannskaper, det sivile luftvern, brannvesenet og politiet var straks på pletten og utførte et strålende redningsarbeid. Luftvernet gikk i gang med å kjøre de sårede mens hjelpemannskapene og brannfolkene begynte med utgravningsarbeidet. I løpet av søndagen ble det funnet omlag 63 lik av norske sivilpersoner. Man reknar imidlertid med at det enno ligger igjen noen under ruinene, og utgravningsarbeidet fortsetter. Overfalt var de elektriske ledninger, trikkeledningene osv. ødelagt, men de forskjellige fagarbeidere kom snart til stede og fikk reparert skadene. Således kan bl.a. nevnes at allerede mandag morgen kjørte alle trikkene over Brannensvegen igjen.

I husene omkring og i de bombede strøk ble det selvsagt gjort stor skade av lufttrykket. Det ble knust tusenvis av vindusruter og i de nærmeste husene ble dører og karnar blåst inn. I Nationalteatret og på Universitetet gikk det bl.a. en mengde ruter. Det gikk særlig stygt utover noen av Ruseløkkbasarene. Endel personer ble brakt til lege med splint- og glasskader. Man reknar med at omlag 1000 mennesker er blitt husville etter angrepet. Endel av de kan dog flytte tilbake når heimene er reparert. Luftvernets innkvarteringssjef sørget med en gang for at de husville får mat og losji på Kristelig Gymnasium i Josefinegaten hvor det ble opprettet et stort kjøkken. Her ble det sørget for de husville på den aller beste måte.

Ved henvendelse til brannvesenet får NTB opplyst at brannfolkene denne gangen hadde en forholdsvis enkel oppgave. Det var bare ett brannsted, nemlig Ruseløkkvegen 22 hvor det brant livlig. I løpet av en times tid klarte man å bli herre over ilden ved hjelp av 13 slanger. Etterslokkningsarbeidet tok imidlertid lengre tid idet det brente godt i ruinene. Ennå klokken 16.00 mandag holdt man på med etterslokkingen med fire slanger. Lægevakten opplyser at det ble behandlet mange skadete etter angrepet. Det var for det meste splintskader. På de øvrige sykehus kom det også inn endel skadete. Mange kunne gå heim etter behandlingen. Byens glassmestre vil nok i de nærmeste dager få et hårdt arbeidspress med å sette inn igjen ruter. Trass i at det er tæret på lagrene tidligere, reknar man med at det er mer enn nok glass igjen i byen til å dekke behovet denne gang.

ANGREPET PÅ OSLO (fortsatt)

Förstehandsbeskrivelsen ved Olav Nakling: (se rapport nr. 1335, side 1.) Sluttet på meldingen som rangler gjengis nedenfor, da hele meldingen ble gjentatt på hellsendingen, dog uten at Naklings navn ble nevnt.

På Drammensvegen, rett ned for Abelhaugen, har en trikk full av folk fått en treffer, og er blåst bort så bare hjulgangen står igejn, og det måter en ett grusomt syn rundt omkring. Mannskap fra det sivile luftvern arbeider hektisk med å samle sammen de lemleste de lik som ligger innfiltret i hervandre hulter til bulter, sammen med deler av spårvognen, klar og bagasje, jord, stein og ledningstråder. Ingen på trikken kom levende fra det, og nu legges disse uskyldige offere for de alliertes terror, side om side i to rader på fortauet og dekket over med papir, til ambulansene etter hvert får kjørt den bort. Ingen som ikke så dette grusomme syn, kan gjøre seg noen forestilling om det og den uhyggestemning som i det øyeblikk lå over Drammensvegen og Slottsparken lar seg ikke skildre.

Et hjørnehus på nedsiden av Drammensvegen har fått en fulltreffer. Halve huset er styrtet sammen, og henger nesegrus fram i gaten. I det gapende store sår ser en husgeråd, møbler og malerier. For en time siden hjem eller arbeidsplass for norske kvinner og menn, nå en rykende ruinhop, en skrikende anklage mot den barbariske allierte kriggførsel mot norske sivilpersoner. Papirer og dokumenter flagrer om på gaten. En stor arbeidskommando er i ferd med å grave borte i ruinene. Manskje er det enda mennesker i live i kjelleren.

I Slottsparken en 5 - 6 store granathull. Det største har en diameter på minst 15 meter og er en 7-8 meter dypt. Det gir et bilde av den grusomme kraft og sprengvirkning bombene nå ha hatt. Det er ikke små eller billige nyttårsprosanger de allierte skjenker Oslos befolkning nyttårsaften 1944, og sent vil de nok bli glemt.

SVENSK RADIO OM ANGREPET.

S.R. 22.15 (norsk)

Oslo fikk en oppskakende og på mange måter rystende slutt på det gamle året. Med middagstider i går kom det store flyangrepet. Meldingene om hva som har foregått er ennå for sparsomme til at man kan danne seg noe fullstendig bilde. Heller ikke er det mulig på det nåværende tidspunkt å si noe om tallet på døds ofre eller hvilke bygninger som er rammet. En tysk melding går ut på at tallet er høyt. Ifølge samme kilde ble tobbeboelseshus truffet og ødelagt, en spårvogn fikk en fulltreffer og sanntlige passasjerer omkom. To bomber falt i Slottsparken og sanntlige ruter i Universitet og Nationalteatret ble knust.

Fra alliert side meldes at det var en avdeling mosquitofly som angrep Oslo i to bølger. Angrepet var rettet mot Victoria Terrasse, Gestapos hovedkvarter i Oslo, som er skillt fra Slottsparken ved Drammensvegen. Det ble sluppet 500 og 250 kgs. bomber og en rekke treffere ble notert.

(fortsattes)

FLYANGREPET MOT OSLO.)fortsatt)

S.R. 22.15 (norsk) I løpet av de påfølgende timer etter angrepet og helt fram til mandag middagstider, ble det gitt en serie ytterligere flyalarmer i Oslo og nærliggende distrikter, ialt fem. Alarmene var til dels ganske langvarige.

Oslo Radios sendinger ble avbrutt litt før klokken 24.00 nyttårsnatten, hvorpå en stemme på tysk meddelte at fremmede fly var i virksomhet over norsk område. Det ble ikke nevnt noen stedsnavn. Den siste meldingen gikk ut på at flyene befant seg i området syd for Oslo.

Etter alt å dømme har disse siste flybesøkene dreiet seg om minelegging i norske farvann for å hindre den tyske skipsfarten der.

Arbeidet med opprydding etter angrepet pågår. Identifiseringen av dødssofrene er imidlertid ytterst vanskelig, for ikke å si umulig.

SVENSKA DAGBLADET OM FORVALTINGEN I NORD-NORGE:

S.R. 22.15 I en nyttårsoversikt uttaler Svenska Dagbladet sin beundring for den raskt etablerte norske forvaltningen i de befrieede områdene. Dette er skriver avism, nordisk demokrati og rettskultur, som lover godt for alle tings gjenopprettelse i hele Norge etter krigen.

GRATULERER MED DAGEN.

S.R. 22.15 I dag feirer Sveriges Radio sitt tyveårsjubileum. Den begynte smått og forsiktig som alle nyfødte, men har i sannhet vokset seg sterk og stor. Tallene 1 3/4 million lisenser og 31 stasjoner forteller ganske meget om livskraften.

for Radiotjänsts norske medarbeider er taknemlig/at han på selve jubileumsdagen får høve til å formidle de norske lytternes takk for hva Sveriges radio har brakt dem og et håp om at kontakten mellom dem og Radiotjänst i fremtiden ikke bare vil vedvare, men ytterligere økes.

DEN SVENSKA PRESSE ER IKKE IMPONERT OVER HITLERTALEN.

S.R. 22.15 (norsk) Hitlers radiotalé i natt på klokkeslaget fem over tolv har fått en ytterst kjølig, nærmest ironisk mottakelse i de Stockholmsavisene som er utkommet i dag.

Aftontidningen skriver at Hitler leste sin tale uten kraft og ånd og den festnet det inntrykket at han er trett og nedtrykt. Expressen bemerker at Hitlers tale til det isolerte Tyskland ikke minnet meget om Churchills tale til det isolerte England i 1940. Hitlers stemme ble iblandt pisket opp til pathos, men en ting manglet, foruten sannferdigheten naturligvis, men den har aldri vært der, nå manglet også tro. Og Aftenbladet skriver: Stemmen var til å begynne med blank og matt, men litt etter litt flåmet den opp til noe i nærheten av det gamle